Przesyłka opłacona ryczałtem

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina tris kartus savaitėje
DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 79 | Vilnius 1938 m. gruodžio 22 d. (ketvirtadienis) | Pirmi metai

Šiame numeryje

Savivaldybių rinkimai kai kuriuose miestuose. Į Budapeštą atvyko Italijos užsienių reikalų ministeris. Ministerio Urbšio pranešimas. Dar apie Klaipėdos seimelio rinkimus. Likviduojami vokiečių didieji laikraščiai
Kultūrinės Žinios.

DUOK DIEVE, KAD NEBŪTŲ PER VĖLAI

Ir vėl grįžtame prie Klaipėdos, vėl apie ją rašome. Taip darome todėl, kad Klaipėda yra nenutraukiamai susijusi su visos lietuvių tautos gyvenimu, o tuo pačiu ir su jos garbe, nes Klaipėdos kraštas yra Lietuvos valstybės nedalomoji (integralė) dalis, todėl, kad Lietuvos siena su Vokietija yra Nemunas, pagaliau todėl, kad šiuo metu visų Europos politikų akys yra nukreiptos į Lietuvą, kurios kiekvienas žygis yra jaučiamas ir žymimas, kaip žymi seismografas visokius žemės krustelėjimus.

Kiekviename laikraštyje jūs rasite mažiau, ar daugiau žinių apie Klaipėdą, rasite įvairiausių tuo klausimu pareikštų nuomonių, visokių išvadų. Vadinasi, šiuo metu Europos politinio gyvenimo centras yra Lietuvoje, kurios armija saugoja visą dešinįjį Nemuno krantą, atidžiai sekdama, kas darosi kairiajame krante. Lietuvis amžiais pražiūrėjo akis, nenuleisdamas žvilgsnio nuo Vakarų pusės, iš kur ne kartą ėjo „garsas nuo Malburgo", ne kartą reikėjo žirgai balnoti.

Ir jei Viduramžiais kryžiuočiai sugebėdavo apgauti Vakarų Europos tautas, skleisdami melagingus prasimanymus apie lietuvius ir tuo būdu susilaukdavo paramos, tai mūsų amžiuje Vakarų Europos panašiu būdu vokiečiai jau negali prigauti ir neprigaus. Vieno tik reikia bijoti — Vakarų Europa gali vokiečių nusigąsti ir dėl laikino ramumo gali duoti kryžiuočių palikuonims laisvas rankas Rytuose.

Tačiau paskutinės žinios sako ką kita. Ne tik Vakarų Europos didžvalstybės, kaipo Klaipėdos konvencijos signatarai, bet ir kitos vokiečių kaimyninės valstybės įspėjo Berlyno valdovus, kad Klaipėda yra Lietuvos valstybės dalis. Žinia, vokiečiams tokie įspėjimai labai nepatinka ir jų spauda tiesiog putojasi iš pykčio, apsimesdama nesuprantanti, ko čia pašaliniai veiksniai kiša nosį į Vokietijos-Lietuvos savitarpius santykius. Toksai hitleriškos vokiečių spaudos susierzinimas yra visiškai suprantamas, nes Vokietijos imperialistai norėtų, kad dėl Klaipėdos kalbėtų tik jie-vokiečiai ir lietuviai. Kodėl ne! 80 milijonų ir 2 su puse milijono žmonių.

Laimei, lemiančiu momentu, kiek galima spėti, Lietuva nebus palikta viena, jos teisingas reikalas gins ir Vakarų didžvalstybės*) ir tarpiškai suinteresuota Klaipėdos likimu Pietų didžvalstybė. Tai aišku, kaip diena, nes priešingu atveju vokiečiai be jokių skrupulų sulaužytų paskutinę Versalio su tarties dalį — *nustatytas valstybių sienas.*

Jau minėjome ir dabar galime pakartoti, kad Klaipėda su keliomis mažomis apskritimis Vokietijai neturi pagrindinės reikšmės, o yra tik pretekstas tolimesniems jų imperializmo planams vykdyti. Tai gerai žino visų didžvalstybių politikai, neslepia to ir įtakingiausieji spaudos organai, kurie atvirai rašo, kad vokiečiai vykdo savo Rytų planą trimis keliais: 1) Bagdadas (per Vengriją ir Jugoslaviją), 2) Berlynas—Juodoji jūra (per Čekoslovakiją ir Rumuniją) ir 3) Berlynas—Baltijos valstybės.

Kiek pirmas yra apgaubtas paslaptimi, tiek antras visiškai paaiškėjo, o dabar vis daugiau kalbama ir apie trečią, kuris veda pro Lietuvą, pasiryžusią gintis iki paskutiniųjų. Apie tai aiškiai pasakė dabartinis Lietuvos užsienių reikalų ministeris Urbšys.

Atsistojus Lietuvai akis į akį su galingąja Vokietija ir pareiškus griežtą pasiryžimą ginti valstybės sienų neliečiamybę, užimtajai Lietuvos pozicijai pritarė visos Europos spauda ir tikrai nerasite šiuo metu jokio laikraščio (išskyrus Vokietijos hitlerininkų ir Italijos fašistų spaudą), kuris palaikytų vokiečių akiplėšiškumą. Tačiau vieningo spaudos nusistatymo maža; tuo yra tik dokumentuojama, kad kultūringas pasaulis stovi už Lietuvą. Vokiečių įžulumą galima nuraminti tik ginklo pagelba ir todėl labai svarbu, kad nors suvėluotai Vokietijos kaimyninės didžvalstybės nepasiliko abejingomis. O jei dar išdrįs pavartoti labiau įtikinamus argumentus, kuriam laikui Europoje tikrai gali būti ramu.

Ramumas ir taika, kaip sakėme, pareina nuo didžvalstybių nusistatymo ir duok, Dieve, kad tas griežtas nusistatymas nebūtų garsiųjų kryžiuočių palikuonims pareikštas per vėlai.

*) Netrūksta tačiau ir priešingos šiuo klausimu nuomonės, kurią reiškia užsienio spauda. Vienas kitas užsienio laikraštis, kalbėdamas apie Anglijos ir Prancūzijos diplomatinius žygius Berlyne, pažymi, kad jie apačiuopiamos naudos niekam neduos, nes, girdi, šiuo metu abi tos didžvalstybės dar negalinčios priešintis Vokietijai.

Reikšmingi miestų savivaldybių rinkimai

Šio mėn. 18 dieną Varšuvoje, Poznanėje, Krokuvoje, Lodzėje ir daugelyje kitų Lenkijos miestų įvyko savivaldybių rinkimai, kuriuose dėl pirmenybių varžėsi trys didžiausios partijos: ozonas, endekai ir pepesai (socialistai).

Varšuvoje daugiausia balsų surinko ozonas, gavęs 39 atstovus (miesto taryboje yra 100 atstovų), socialistai 27, endekai tik 11 ir žydai 19 Be to, 4 atstovus gavo lenkų fašistai (onerovcai).

Poznanėje, kaip reikėjo laukti, absoliutę balsų daugumą gavo endekai, po jų ozonas.

Krokuvoje ozonas su socialistais gavo po 23 atstovus, *Lodzėje* pirmą vietą paėmė socialistai, gavę 35 atstovus, endekai 18 ir ozonas 11.

Čia suminėtuose ir daugelyje kitų miestų savivaldybių rinkimai yra tuo reikšmingi, kad jų rezultatai yra visiškai priešingi neseniai buvusių seimo rinkimų rezultatams. Be to, dar prieš rinkimus tarp ozono ir opozicinių laikraščių buvo kilusi įdomi tuo klausimu polemika. Ozono laikraščiai stengėsi įrodyti, kad miestų savivaldybių rinkimai neturi nieko bendro su politika, kai tuo tarpu opozicinė spauda rašė priešingai, teigdama, kad tik šie rinkimai turi parodyti tikrąjį politinį veidą.

Ministeris Čiano Budapešte

Šiuo metu yra atvykęs į Vengrijos sostinę Budapeštą Italijos užsienių reikalų ministeris Čiano.

Visa vengrų spauda labai plačiai rašo apie gerus Vengrijos Italijos santykius, pirmoj vietoj pažymėdama, kad kritiškų spalių mėnesio įvykių metu Italija palaikiusi vengrų reikalavimus.

Be to, užsienio spauda teigia, kad, viešint Budapešte ministeriui Čiano, bus paliestas tolimesnis Karpatų Ukrainos likimo klausimas, kuriuo gyvai yra susidomėjusi Vengrija.

×

Kartu lenkų spaudoje pasirodė žinių, kad Karpatų Ukrainoje padėtis diena dienon blogėjanti. Gyventojai esą vis griežčiau reikalauja plebiscito. Be to, blogėjanti ir ekonominė krašto buitis.

Dar voveris šakoj, o jau puodą kaičia

Vokietija, siekdama kolonijų, jau ruošiasi tai dienai, kai reikalaujamosios kolonijos bus jos rankose. Vokietijos specialistas kolonijų reikalams, hitlerininkų partijos kolonijų skyriaus vedėjas paskelbė partijos ir vyriausybės direktyvas kolonijų klausimu.

Pagal tas direktyvas, Vokietija vėl tapusi kolonijų valstybe, nesistengs kolonijų čiabuvius versti krikščionimis. Vokietija neleis čiabuvių į Europą studentauti, uždarbiauti, tarnauti šeimose bei tarnauti kariuomenėje.

Numatoma čiabuviams įsteigti speciales mokyklas, kuriose europiniai mokslai nebus dėstomi. Vidurinis ir aukštasis mokslas iš viso čiabuviams negali būti prieinamas. Principe baltieji turės moky tis čiabuvių kalbų, kad jie nebūtų mokomi baltųjų kalbos. Čiabuviai galėsią užimti antraeiles vietas administracijoje ir teismuose, bet teisėjais jie negalėsią būti.

Kitaip tariant, būsimosiose vokiečių kolonijose bus pravesta riba, griežtai skirianti čiabuvius nuo baltųjų.

Lietuvos Katalikų Veikimo Centro konferencija

Kaune įvyko metinė KVC konferencija, kurioje dalyvavo apie 200 atstovų. Konferencijai pateikta daug sumanymų katalikų veiklai pagyvinti ir išplėsti. Bus stengiamasi pagyvinti religinį ir dorinį auklėjimą, ruošti tinkamesnius tiky bos mokytojus, ruošti iškilmingas blaivybės savaites, rūpintis, kad šventadieniais restoranai būtų uždaromi ir jų skaičius mažinamas; organizacijų vadams siūloma eiti į darbininkus, steigti krikščionių darbininkų skyrius; toliau bus stengiamasi bažnytinius tarnautojus paruošti katalikiškai akcijai; ypač būsią rūpinamasi katalikiška spauda, vienodo pobūdžio laikraščiai būsią sujungiami, didinami, gerinami; parapijose būsią steigiami knygynėliai.

Lėšoms padidinti nuo Naujų Metų steigiamas katalikų akcijos fondas, visoje Lietuvoje bus ruošiami vajai fondui stiprinti.

Sudaryta nauja KVC vadovybė, į kurią vyskupai paskyrė prelatą prof. Kuraitį, vienuolę Apol. Sereikytę, Dr. J. Leimoną ir dvasios vadą kun. Pijų Dogelį; konferencija į vadovybę išrinko: kan. Dr Ūsorį, gyd. Ragaišienę, Dr. Narušytę, kun. prof. Ylą ir agr. Valatką.

— Gruodžio 17 d. suėjo 12 m. kai Lietuvai vadovauja tautinė vyriausybė. Kaip kasmet, ir šias sukaktuves paminėjo visos Lietuvos tautinės organizacijos ir spauda. Susirinkimų paskaitose buvo nušviesti Lietuvos valstybės kultūriniai ir ekonominiai laimėjimai, vadovaujant tautinei vyriausybei.

— Lietuvos spauda gyvai domisi Vilniaus krašto savivaldybių rinkimais ir stropiai paduoda tų rinkimo duomenis, pažymėdama kur ir kiek išrinkta lietuvių.

— Šiomis dienomis Kaune pašventinti dideli senelių prieglaudai pastatyti rūmai. Šventino vysk. Matulionis. Atidarymo iškilmėse dalyvavo min. pirm. Vl. Mironas ir kai kurie kiti ministeriai.

— Kasmet Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga Lietuvos skautai gauna iš daugelio užsienio skautų organizacijų sveikinimų. Šiemet juos pirmas pasveikino Anglijos skautų vadas — gen. Burtas.

— Klaipėdos krašto pašto viršininkas vilnietis R. Aukštuolis perkeltas Kaunan ir paskirtas Pašto Tarnybos viršininku, o jo vieton Klaipėdos krašto pašto viršininku paskirtas naujojo gubernatoriaus brolis Albinas Gailius.

— Lietuvos pasiuntinys Latvijai J. Savickis numatytas paskirti Lietuvos pasiuntiniu prie Tautų Sąjungos.

— Lietuvos spauda ir švietimo organizacijos mini lietuvių vaikų literatūros kūrėjo — aušrininko Prano Mašioto 75 metų amžiaus sukaktuves.

MINISTERIO J. URBŠIO pranešimas

Gruodžio 17 d. Kaune įvyko Lietuvos Kariuomenės Savanorių Kūrėjų Sąjungos centro valdybos plenumo posėdis, kuriame pakviestas dalyvavo užsienių reikalų ministeris Juozas Urbšys. Posėdyje, šalia bendroje pobūdžio reikalų, buvo paliesti ir politiniai klausimai. Tuo reikalu min. J. Urbšys padarė pranešimą. Jis nušvietė paskutinius Lietuvos užsienio ir vidaus politinius įvykius, plačiau apsistodamas, kokia dabar yra Klaipėdos krašto politinė padėtis.

Šiomis dienomis min. J. Urbšys priėmė kai kuriuos Kaune esančius kitų valstybių pasiuntinius, jų tarpe iš Varšuvos sugrįžusį Lenkijos pasiuntinį Charvatą ir Prancūzijos pasiuntinį Diulongą.

Prancūzai nenusileidžia

Šio mėn. 19 dieną, svarstant Prancūzijos parlamente užsienių reikalų ministerijos biudžetą, užsienių reikalų ministeris Bone pasakė trumpą kalbą, kurioje apibūdino pagrindinius užsienio politikos klausimus: 1) Prancūzijos — Anglijos santykiai, 2) Prancūzijos— Vokietijos deklaracija, 3) Italų revindikaciniai reikalavimai ir 4) Ispanijos klausimas.

Svarbiausias ir aktualiausias Prancūzijos užsienio politikos klausimas — tai italų reikalavimai Prancūzijos žemių. Ministeris Bone šiuo klausimu pakartojo neseniai pasakytą kalbą, kad Prancūzija Italijai neatiduosianti nė pėdos savo žemių, pridurdamas, kad italų revindikaciniai reikalavimai gali baigtis karu.

Klaipėdos krašto seimelio atstovai

Rinkimų komisija jau paskelbė galutinus rinkimų duomenis. Vokiškasis sąrašas seimelyje turės 25 atstovus, o lietuvių 4 atstovus. Lietuvių atstovai bus šie: visuomenės sąjungos Dr. Kazys Trukanas ir Martynas Anysas, iš laukininkų centro — Jonas Kybrancas, iš lietuvių darbininkų ir amatininkų susivienijimo dr. Juozas Pajaujis.

Daugiausia balsų gavo visuomenės sąjungos kandidatas Viktoras Gailius, bet jis į seimelį nepeina, nes yra paskirtas Klaipėdos krašto gubernatoriumi.

Pereitam seimelyje lietuviai turėjo 5 atstovus. Nors šį kartą lietuviai turi 1 atstovu mažiau, bet tai nėra lietuvybės krašte susilpnėjimo ženklas. Prieš pat rinkimus buvo išbraukti dėl įvairių priežasčių daugiau kaip 5000 rinkikų, kurių balsai būtų davę dar di atstovus. Ir taip šiuose rinkimuose dalyvavo daugiau lietuvių, negu pereituose. Bet ir vokiečių rinkikų nuošimtis buvo aukštas.

Išrinktieji lietuviai atstovai visi žymūs visuomenės veikėjai, geri kalbėtojai, mokslingi ir patyrę vyrai. Todėl jų lyginamasis svoris seimelyje bus gana žymus.

Jei vienas vadas, tai ir vienas laikraštis

Įsigalėjus Vokietijoje hitlerininkams, visu pirma buvo likviduojamos opozicinės partijos ir jų laikraščiai. Tūkstančiai spaudos organų buvo uždaryta ir liko tik hitlerininkų leidžiami laikraščiai. Toks pats likimas ištiko Austrijos spaudą, kurios įtakingiausi laikraščiai yra jau uždaryti.

Dabar pranešama, kad nuo 1939 metų sausio 1 dienos Vokietijoje uždaryta vėl visa eilė didelių dienraščių. Ir taip pabaigs savo gyvenimą „Berliner Tageblatt", „Berliner Volkszeitung", Vienoje leidžiami: „Neues Wiener Journal", „Neue Freje Presse" ir kiti.

„Berliner Tageblatt", vienas seniausių Berlyno dienraščių, spausdinamas lotyniška šriftu, buvo skiriamas Vokietijos propagandai skleisti užsienyje ir daug kur buvo skaitomas. Dabar, kaip pranešama, vietoj „Berliner Tageblatt" hitlerininkai leis savo partijos laikraštį. Žodžiu, nuo metų pradžios Vokietijos spauda traukiasi ir užsienyje vis mažiau skaitoma.

KULTŪRINĖS ŽINIOS

Rašytojų vargai

Iš rašytojų reikalaujama ir šio ir to. Tačiau bešališkumo vardan reikia į tuos reikalavimus pažiūrėti ir iš rašytojų pusės. Teisingai V. Šiugžda pastebėjo, kad gyvenimiškų problemų svarbumą literatūroje rašytojai ir patys gerai supranta. Ir iš tikrųjų, mūsų rašytojai, jeigu taip galima pasakyti, per paskutinius kelerius metus pasidarė žymiai gyvenimiškesni ar bent stengiasi, kad jų kūryba būtų iš tikrųjų gyvenimiška. Kitas dalykas, kad jų norai nevisuomet išsipildo ir kartais negauna tokių rezultatų, kokių norėtų. Bet čia yra ir tam tikrų pateisinimų.

Rašytojas reikalingas kultūros — sakoma. Talento maža, reikia darbo — priduriama. Kai kam atrodo, kad talentai savaime be specialių studijų galį pasireikšti. Yra taip manančių. O jeigu nesą talentų, tai neverta gadinti miškų, nes iš medžio daromas popierius, ant kurio rašoma. Kiti betgi atsiliepia, kad talentas be darbo, be studijų be asmeninės kultūros — nieko nereiškia. Dar blogiau, toks talentas, jeigu jis ir yra, gali sunykti ar stačiai švykštu pasibaigti. Šitų paskutiniųjų tvirtinimų mintis yra aiški: talentai reikia ugdyti, reikia jais rūpintis, reikia sudaryti sąlygas, kad jie dar geriau galėtų pasireikšti. Teisingai sakant, mūsų visuomenėje lyg ir nematyti ypatingų talentų, ir taip yra todėl, kad nėra tinkamų sąlygų pasirodyti. Pagaliau neišlauši genijaus iš piršto, tad ugdytina tai, kas turi ma. Ir šioje vietoje tenka iškeltą V. Šiugždos mintį dėl didesnio rūpinimosi rašytojais visomis keturiomis palaikyti. Nesuprantama tik, kodėl V. Šiugžda nenori iš visuomenės literatūrinei kūrybai šiltesnio žodžio, pritarimo ir susidomėjimo. Man rodos, kad nuo šiltesnio žodžio ir pritarimo galėtų kaip tik prasidėti ne tik platoniškas susidomėjimas, bet kokia nors reali parama ir nauda, kuri iš dalies ir savaime galėtų atsirasti. Žinia, toji nauda nebūtų patenkinama, nes kad ir labai didelis būtų visuomenėje susidomėjimas leidžiamomis grožinės literatūros knygomis, tai vistiek nė vienas mūsų rašytojų negalėtų pragyventi už tuos pinigus, kuriuos gautų pardavęs savo knygą. O kad rašytojas yra toks pat žmogus, kaip kiti, ir turi gyventi, kaip kiti, — tai visai suprantamas dalykas. Bet čia kaip tik ir prasideda mūsų rašytojų nelaimė. Pašaukimas ir statomi rašytojams reikalavimai lieptų užsiimti tik grožine kūryba, lieptų rašyti, gilintis, — gilintis ir rašyti. Bet gyvenimas, kuris yra paprastai labai negailestingas, kiek vienam sako: jeigu nori gyventi ir su manimi nepersiskirti, turi rūpintis savo buitimi. Kadangi nė vienam rašytojui neįmanoma pas mus pragyventi iš savo tiesioginio darbo, tai kiekvienas užsiima tuo, kuo gali.

Todėl ir nenuostabu, kad visų mūsų rašytojų grožinė kūryba — dažniausiai atsitiktinis darbas. Gal čia per drąsiai kalbama apie rašytojus. Kitas gali pasakyti, jog mūsų rašytojai per menki yra, kad galėtų tik iš savo kūrybos gyventi. Tegu pirmiau tampa tikrais rašytojais o paskiau kalba apie savo reikalavimus. Tiesa, mūsų rašytojai negali dar lygintis su ka žin kuo, bet ir įžymiausias rašytojas mūsų visuomenėje neišsilaikytų iš savo kūrybos.

Kokia iš to išvada? Ogi toji, kad rašytojų kūrybinės perspektyvos mūsų visuomenėje yra labai menkos. Blogiausia tačiau yra tai, kad mūsų grožinė literatūra niekuomet negalės pakilti ir atsistoti ant tvirtų pamatų, nes rašytojas, koks jis bebūtų, yra priverstas pirmoj eilėj užsiiminėti kokiu nors pašaliniu, o ne savo tiesioginiu darbu. Ir kaip gali būti literatūra vertinga, jeigu ji tik atotrūkomis kuriama. Juk aišku yra, kad kiekviena vertybė reikalauja daug darbo, atsidėjimo ir pasišventimo. Juo daiktas turi būti vertingesnis, juo daugiau darbo jis reikalauja. Bet kur gi rašytojas gali atsidėti savo kūrybai, jeigu jis turi pašaliniais darbais užsiiminėti. Dėl to ir kūrinys išeina nepakankamai pergalvotas ir apdorotas. Dėl tos pačios priežasties ir Lietuvos valstybėje literatūra negali gerai vystytis ir vargiai ar kada pasieks aukštesnį lygį. Lietuvos valstybėje rašytojai taip pat yra priversti užsiiminėti pašaliniais darbais, pav., žurnalistika ar kuo kitu. O tie, kurie verčiasi tik iš savo kūrybos, yra priversti paskubomis daug rašyti, kad galėtų šiaip taip laikytis. Tik Lietuvoje yra tuo geriau, kad ten gabesnieji rašytojai gauna progos išvažiuoti užsienin pagilinti studijų. Didelės taip pat reikšmės turi premijavimas vertingesnių kūrinių.

Tuo tarpu pas mus nieko panašaus nedaroma, nors iš rašytojų daug reikalaujama. Kad daug reikalaujama, tai nieko. Bet blogiau, kad be palankesnio žiūrėjimo į rašytojus, daugiau nieko nedaroma. Vien tik rašytojų gerų norų yra maža. Literatūros ugdymu, jos rėmimu turėtų būti susirūpinta visos visuomenės.

J. S.

Knygos reklama Šveduose

Nors ir paviršutiniškai įsižiūrėjus į Skandinavijos kraštų reklamos priemones, atrodo, kad mūsų reklama, užuot tobulėjusi, vis labiau netenka savo reikšmės. Nemokėjimas sumaniai ir kultūringai reklamuotis kenkia pačiai reklamai. Pasižiūrėkime kad ir į mūsų kino teatrų reklamą. Kiekviena, kad ir menkiausios rūšies filma, plakatuose ir laikraščių skelbimuose vadinama „didžiausiu šedevru", „iki šiol dar pasauly nematytu meno laimėjimu", šviesų stebuklu" etc. Pilietis, patikėjęs šitais žodžiais, nueina „šedevro" pasižiūrėti ir jį pamatęs pasiryžta niekad reklamos žodžiais nebetikėti. Arba dar gana dažnai prie teatro durų iškabinamas stambiomis raidėmis rašytas įspėjimas: paskutinė diena, skubėkite pamatyti. Ir toji paskutinė diena tęsiasi, žiūrėk, kitą kartą net ištisą savaitę. Abiem paminėtais atvejais iš tiesų turime reikalą ne su reklama, o su viešai toleruojamu apgaudinėjimu. Šitokia reklama yra labai primityvi, nekultūringa, ji kompromituoja ir žaloja tikrąją reklamą, kuri su apgaudinėjimu nieko bendra neturi. Mūsuose įsigalėjusi nuomonė, kad reklamavimas gyvena labai artimoj giminystėj su melavimu viešai pasiremdama pavyzdžiais galėtų save pateisinti.

Reklama — ne melagystė

Šveduose tokios reklamos pavyzdžių neteko aptikti, nors Švedija savo reklamos gausumu stovi šalia Amerikos. Kino teatrai čia neskelbia, kad filma rodoma paskutinę dieną ir todėl reikia skubėti ją pamatyti, atvirkščiai — jie laikraščiuose ir plakatuose tiksliai registruoja kelinta iš eilės savaitė filma tame pačiame teatre rodoma. Juo ilgiau ji leidžiama, juo ji vertingesnė. Nes menkavertė filma dėl stokos lankytojų iš ekrano išimama po 2 — 3 savaičių. Gera prekė juk pati save reklamuoja. Jeigu teatras skelbia, jog filma rodoma šešta ar septinta savaitė, abejingasis švedas drąsiai eina jos žiūrėti, nes jei ji kitiems patinka, patiks ir jam. Šitoks reklamos būdas negalintiems mėtyti už niekniekius sunkiai uždirbtų pinigų tikrai padeda iš gerų filmų atskirti geriausias. Ir geros ir blogos filmos čia negiriamos ir šedevrais nevadinamos, nes lankytojų nuomonės dėl to gali labai skirtis ir su reklaminiu filmos įvertinimu visai nesutikti.

Savo reklamos pagrindan švedai deda tikslią ir plačią informaciją ir visas galimas lengvatas vartotojui. Knyga čia laikoma tokia pat prekė kaip kitos, ir jokia išimtis jai netaikoma.

Gražios reklamos priemonės

Švedijoj atskirti kur prasideda reklama ir kur baigiasi būtinas reikalas, gana sunku. Pavyzdžiui, vasarą švedai lygiai kaip ir lietuviai perdažo tvoras, duris, sienas etc. Pro naujai dažytą dar neišdžiūvusį daiktą reikia eiti atsargiai, nes prisilietęs susitepsi pats ir darbui pakenksi. Todėl ir šveduose ir pas mus pakabinamas įspėjimas „atsargiai, dažyta". Pas mus tas parašas ant šiaipjau po ranka pakliuvusio ir dažniausiai labai ne gražaus popierio gabalo su iššikraipiusiomis ir vos išskaitomomis raidėmis. Švedas šios puikios progos veltui nepraleidžia. Dažydamas arba baigęs dažyti, jis išrikiuoja gražius spalvotus, spaustuvėj atspausdintus ant kieto popierio plakatėlius, ant kurių tas pats įspėjimas praeiviams, o žemiau, — mažesnėmis raidėmis, „dažė dažytojas N. N." jo adresas ir telefono numeris. Vadinasi, jeigu jo darbą praeivis randa gerai atliktą ir turi ką nors dažyti, tepaskambina. Kadangi plakatėlių pagaminimas kaštuoja pinigą, o švedas niekad nemano, jog centas nėra pinigas, daiktui išdžiūvus, plakatėlius nusikabina ir nusineša į kitą darbo vietą. Ir taip kiekvienam darbe. Prekė verčiama pati save girti. Gan įdomių pavyzdžių būtų galima pririnkti gausybė. Bet mus tuo tarpu domina knygos reklama, prie kurios plakatėlio su adresu neprikabinsi.

Nuėjus į švedų knygyną knygos pirkti, tarnautojas parodo lentyną, kurioj pirkėjas, jei tik jis neskuba, pats suras norimą knygą. Gali knygą vartyti, išpiaustyti jos puslapius, sėsti čia pat kėdėn ir su jos turiniu, popieriu, iliustracijomis susipažinti. Gali ją skaityti, nepatiks, pasirodys perbrangi — nepirksi, padėsi atgal lentynon. Be to, atsargus pirkėjas gali paprašyti spaudos atsiliepimų apie norimą pirkti knygą, tarnautojas paduos jam gražiai susiūtas iškarpas iš laikraščių ir žurnalų. Pirkėjas, nusprendęs knygą pirkti, būtinai pasižiūrės, ko čia daugiau lentynose esama ir labai galimas daiktas, kad, laisvai besirausdamas, aptiks dar ką nors pirktina. Švedų knygynuose galima knygas vartyti ištisą dieną ir nieko nepirkus išeiti. Jei toks pirkėjas išeidamas tarnautojams pasako „sudie", jam maloniai atsakys: „Dėkojame už atsilankymą". Čia knyga jokiomis užtvaromis ar bufetais nuo pirkėjų neatskirta ir tas, žinoma, knygai kelią pas skaitytoją labai palengvina.

Labai dažnai vakarais ties švedų spaustuvėmis susirenka būriai žmonių. Jie stovi šaligatvy ir pro didžiulius švarutėlius spaustuvės langus žiūri vidun. Ten matyti kaip nuostabiose mašinose rangosi popieris, kaip jis išmarginamas, sulankstomas ir susiuvamas į knygą, ar žurnalą. Viršuje mašinos praeiviai skaito šviesos užrašą: „Dabar spausdinama Saly Salamirnos Katrina", ar pan. Šitokia reklama beveik nieko arba maža tekaštuoja, o jos pasisekimas neabejotinas.

Kaip reklamuojami dienraščiai

Bet didžiausias reklamos centras yra dienraščiai, kurių Švedijoj išeina daugiau kaip du šimtai. Didžiausias Stokholmo dienraštis Dagens Nyheter iš savo 40 puslapių beveik pusę skiria skelbimams ir informacijai. Leidykla, nusprendusi išleisti knygą, taip pat siunčia dienraščiams skelbimus, kuriuose pranešama, kas yra knygos autorius, dažniausiai pridedama jo fotografija, skelbiama, kada knyga pasirodys rinkoj ir kokia jos kaina. Ją galima užsisakyti iš anksto ir 3 arba 4 kronas sumokėti dalimis kas savaitė ar kas mėnuo po keliasdešimts oerų. Knygai išėjus iš spaudos, tolimesne jos reklama rūpinasi recenzentai ir pardavėjai. Siuntinėti po du egzemplioriu dienraščiams, kad jie paskelbtų ir parecenzuotų, čia nepriimta. Viena tai brangiai leidyklai atsieitų, o antra, trumpas knygos paskelbimas didžiulėj žodžių jūroj liktų visai nepastebėtas. Leidyklos turi savo apmokamus recenzentus, knygos reklamuotojus.

Knygų recenzijos

Čia reikia pastebėti, kad švedų recenzentas visiškai nepanašus į mūsiškius recenzentus ir kritikus. Šitoj srityj pas mus yra ne maža netvarkos. Mes beveik neskiriame, kas yra knygos niekintojas, jos reklamos kenkėjas, kas recenzentas, kas reklamuotojas ir kas kritikas. Ši netvarka atsirado gal ir dėl to, kad mūsų prieškariniai recenzentai įsigijo kritikų vardą, o jų pasekėjai, norėdami toli neatsilikti, ėmė iš karto ir recenzuoti ir kritikuoti. Ir trečia, tokie rezencentai ir kritikai ne specialistai, o tik šiaipsau „mėgėjai". Šitokia padėtis visai natūraliai kelia nesantaiką tarp autorių ir recenzentų — kritikų.

O jei jau pas mus recenziją parašo autoriaus arba leidėjo bičiulis, norėdamas knygą pareklamuoti, tai ji bus pilna panegirikų. Juk buvo atsitikimų, jog spaudoj menkos vertės veikalai prilyginami pasaulinėms garsenybėms, o jų autoriai pastatomi šalia Homero, Dostojevskio, Hugo ect. Šitokia reklama prilygsta lietuviškai kino filmų reklamai ir atlieka meškos patarnavimą leidėjams, autoriams ir, labiausia, skaitytojams.

Geras, sukeliančias norą skaityti, recenzijas, žinoma, ne betkas gali rašyti. Tam reikia ir prityrimo ir pakankamo išsilavinimo. Lyginant su švedų sąlygomis mūsų recenzentų — kritikų už jų nemokėjimą knygos reklamuoti kaltinti vargiai galima. Nes pas mus recenzijos rašomos arba privačia iniciatyva, siekiant vien kultūrinių visuomeninių tikslų, arba norint kam atsilyginti, įgelti. Gi švedas recenzentas savo srities amatininkas — specialistas, iš savo darbo pragyvenąs, ir kaipo toks jis, žinoma, savo įgudimu ir technika toli pralenkia mūsų mėgėją. Tarnaudamas bizniui, jis ne tik nenusikalsta kultūrai ir visuomenei, bet, kaip matom, padeda jai. Mums gal tai kiek ir sunku suprasti, nes pas mus kur įsimaišo pinigas, ten są žiningumui vietos nebelieka. Švedas sąžiningas visur ir visada. Jeigu jo manymu jam prisiųsta iš leidyklos knyga recenzuoti nėra skaitytojams rekomenduotina, jis jos nereklamuos, nieko apie ją nerašys. Viešai skelbti, kad knyga niekam tikusi čia nepriimta greičiausia dėl nenorėjimo kenkti leidėjui. O menkos vertės knygų čia tiek pat daug, kiek ir gerų. Yra žmonių, kurie mėgsta skaityti romanus apie vaikų grobikus, gangsterius, šnipus, sudužusius laivus ir apie neapsakomai tragišką meilę. Šitokios knygos reklamuojamos apmokamais skelbimais laikraščiuose, plakatais ir gražiais, įvairiaspalviais savo viršeliais.

Recenzentas nesislepia

Rezenzine reklama naudojasi tik geros ir vidutinės knygos ir iš to laimi nepaprastai daug. Recenzentai po savo rašiniais pasirašo pilną pavardę arba skaitytojams plačiai žinomą slapyvardį. Kratytis viešosios atsakomybės už savo darbą čia nepriimta, nes gerai, sąžiningai atliktas darbas reklamuoja patį jo autorių. Juk dažytojas tuo pačiu tikslu prie naujai dažytos tvoros dažnai be įspėjimo praeiviams iškabina savo vizitinę kortelę su tiksliu adresu. Kuo gi blogesnis recenzentas, jei jis sau duoną nori pelnyti iš recenzijų rašymo? Čia tas reikalas tiek aiškus, kad niekas apie tai ir neužsimena.

Taigi, recenzinė švedų knygos reklama nei su įkalbinėjimu, nei su sąmoningu skaitytojo klaidinimu nieko bendro neturi, ji tiek pat naudinga kiek ir pati knyga. Tarp jos ir tarp rimto kultūrinio darbo jokio tarpo nėra ir todėl ji čia nepaprastai galinga. Bonniers, Tiden, Kultur och Natur ir kitos švedų leidyklos turi savo recenzentus užsienio spaudoj, jie reklamuoja žvedų autorius ir todėl visai nenuostabu, kad švedų net mažiau negu vidutinės vertės veikalai bematant išverčiami į vokiečių, prancūzų ir anglų kalbas. Labai gausiai recenzuojami švedų spaudoj ir užsienio veikalai. Galimas daiktas, kad spaudoj nerecenzuotų veikalų leidėjai nesiūlo savo vertėjams versti į švedų kalbą. Kai vertimas pasirodo, jo pirkėjas jau bus ką nors apie jį skaitęs. Knygos reikalams laikraščiai savo skilčių negaili.

Švediška reklama — geras daiktas. Deja, jos importuoti nėra galima, nes ji ne eksporto, o visos šalies kultūros dalykas. Bet domėtis ir mokytis mums ne tik verta, bet ir reikalinga.

„D".

Lietuvių vardai senovėje ir dabar

Lietuviai senovėje vadinosi tik lietuviškais vardais. Tik krikštijami lietuviai pradėjo jų pamažu nustoti. Dalis šių lietuviškų vardų virto pavardėmis. Bet krikščioniškieji vardai neprigijo staiga. Praėjo kiek laiko ir tik su jaunąja karta jie įsigyveno. Mūsų kunigaikščiai vadinosi lietuviškais vardais ir krikštą priėmę (Vytautas, Jogaila, Švitrigaila ir kt.) Panašiai ir šių dienų Lietuvoje, nors ir krikščionių tikėjimas išpažįstamas, bet galime vadintis lietuviškais vardais. Lietuviški vardai tikybai nepakenks, o lietuvybė nuo to daug laimės.

Kaip Lietuvoje, taipgi ir kai kuriose kitose šalyse, turėjo išnykti seniau buvę savieji vardai, nes krikščionių bažnyčia krikštijo tik šventųjų vardais.

Lietuviški vardai buvo pradėta gaivinti ne taip seniai. Kas pirmasis Lietuvoje naujausiais amžiais davė vaikui lietuvišką vardą, tur būt, būtų sunku susekti. Bet reikia manyti, kad lietuviškų vardų atgaivinimas prasidėjo ne anksčiau lietuvių tautino atbudimo. Pabaigoje pereito šimtmečio ir pradžioje šio šimtmečio, nors labai retai, bet pradedami vartoti lietuvių kunigaikščių vardai (Vytauto, Kęstučio, Algirdo, Gedimino). Iš moteriškų vardų buvo vartojami kai kurie istoriški ir padavimų vardai (Birutė, Gražina, Aldona). Daugiau lietuviškų vardų ima rastis po lietuvių spaudos atgavimo. Iki šio laikotarpio lietuviški vardai dar gana reti, tai liudyja iki to laikotarpio gimusios lietuvių kartos vardynas, kuriame, kaip sakoma, ant pirštų galima tokius lietuviškų vardų nešiotojus suskaityti. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, lietuvių imama vartoti dar plačiau.

Vardams atsirasti paprasčiausia priežastis, tai reikalas atskirti vieną asmenį nuo kito. O kokius vardus senovės lietuvis galėjo pasirinkti! Negi tiks ilgakojis, riestanosis ar žvairakis, nors toki vardai tikriausia galėjo būti. Tad įsigyvena gražesni, kad nereikėtų jų nekęsti. Vardai senovės Lietuvoje buvo duodami pagal asmenų kai kuriuos sielos ar kūno daugiausia gerus ypatumus (pav., Gražina, Danguolė, Meilutė, Grožvydas Aukštuolis; Laimutis) gyvūnijos ar augmenijos pritinkamus pavadinimus (Liūtas, Liūtauras, Uogintas, Genys, Rūta; Lakštangė) dvasinio ar medžiaginio pasaulio daiktų ir reiškinių pavadinimus (Žvaigždikis, Giedrė, Aušrelė). Galop vardai galėjo atsirasti pagal atsitiktinį nuotykį, garsų žygį, pamėgdžiojimą ar pravardžiavimą.

(Pabaiga trečiame puslapyje)

Ko Musolinis reikalauja ir kuo pagaliau pasitenkintų

Berlyno—Rymo ašis įgriso visiems politikams. Net ir piršlys Čemberlenas negali jos pririšti prie savosios Paryžiaus—Londono sąjungos. Jau, rodos, prisivilioja ją visai arti, jau, rodos jei ne Londonas, tai Paryžius, vieną ašies galą laiko savo ra‹kose. Bet štai, žiūrėk, kitas jos galas bakšt Londonui ar Paryžiui pašonėn ir vėl įduria, ir vėl ko nors reikalauja, kuo nors graso. Ir taip visą laiką.

Tiesa, daugiausia reikalavo ir gavo Hitleris, o Musolinis iki šiol tenkinosi tiktai Hitlerio telegramomis ir gražiais žodžiais, kurių jis nesigailėdavo atsidėkodamas už Austriją, Sudetus, įtaką Balkanuose. Bet nepasotinamai ašies valdovų apetitai jerzino ir senį Čemberleną, kuris, padovanodamas Hitleriui Sudetus, Miunchene padėjo kertinį akmenį keturių sąjungai—paktui. Hitleris už Čekoslovakiją pasirašė Čemberlenui deklaraciją, kurioje pasižadėjo su Anglija palaikyti taikingus santykius. Už tai Čemberlenas pasiskubino kuo greičiau patvirtinti balandžio 16 dieną sudarytą su Musoliniu sutartį. Pagal tą sutartį Anglija pripažino Abisinijoje italų okupaciją, sutiko vadinti Italijos karalių imperatorium, o Italija pažadėjo Viduržemio jūroje palikti tokią pat politinę, teritorinę ir militarinę padėtį, kokia buvo sutartį pasirašant. Po to Čemberlenas tikėjosi sucementuoti stiprų keturių paktą, kuris galutinai palaidos Tautų Sąjungą ir paims politines Europos vadeles į savo rankas.

Šios garsaus piršlio viltys, kaip dabar aiškėja, yra perankstyvos, nes kol kas Paryžiui vyksta ne taip sklandžiai. Tiesa, Berlynas su dideliu džiaugsmu nusiuntė Paryžiun Ribentropą, kuris gruodžio 6 dieną pasirašė draugingą sutartį. Bet kaip žinia, šis vizitas sukėlė didelę audrą kitame ašies gale, būtent, Ryme, ir tai nepatiko nei Londonui ir Berlynui. Berlynas pyko vien dėl to kad Musolinis nelaiku demonstruoja, kas gadina ir taip jau nejaukią R bentropo nuotaiką, sunkina atmosferą kaip tik tuo metu, kai Paryžiuje pasirašoma draugiška sutartis. O Londonas nustebo Musolinio dviveidiškumu, nes lapkričio 16 d. sutiko Viduržemių jūroje palikti status quo o gruodžio 6 d. jau reiškia teritorinius reikalavimus.

Prancūziją irgi nustebino italų demonstracijos, bet prancūzai nenusigando. Pirmiausiai leido savo piliečiams pasisakyti, ką jie mano apie Rymo reikalavimus, o po to vyriausybės atstovai (ministeris Bone) griežtai pareiškė, kad apie kurių nors teritorijų atidavimą Italijai negali būti ir kalbos. Čemberlenas irgi priminė, kad Viduržemio jūroje turįs būti išlaikytas status quo, ką pats Rymas pažadėjo. Priešingu atveju Londonas palaikys Paryžių. Tuo tarpu Berlynas, grįžus iš Paryžiaus Ribentropui, nors tyliai, bet pritaria Rymui. Vadinasi, ašis vėl sukasi.

Sutikęs didelį Londono ir Paryžiaus pasipriešinimą ir nepasitikėdamas Hitlerio prieteliškumu, Musolinis pradėjo kalbėti truputį švelniau. Ministeris Čiano pareiškė, kad per demonstracijas pasisakė, ko nori visuomenė, bet ne valdžia, vyriausybė. Musolinis, žinoma, vis sai nesitiki, gauti Korsikos, Tuniso, Nicejos, ir būtų laimingas, kad gautų daug mažiau, būtent: laisve snį susisiekimą Sueso kanalu, Džibuti uostą ir Džibuti — Adis Abeba geležinkelio liniją.

Sueso kanalas yra vienintelė priemonė susisiekti su Abisinija. O to kanalo savininkai yra prancūzai ir anglai (daugiausia pirmieji), kurie brangiai ima už laivų perplaukimą. Italija už tai sumoka kasmet šimtus milijonų lirų. Tas pat yra su uostu Džibuti, kuris yra prancūzų. Per jį Italija įvažiuoja į Abisiniją. Vadinasi, šiuo atveju irgi priklauso nuo prancūzų malonės. Dar blogiau, kad vienintelis gelžkelis Abisinijoje, kuri dabar yra Italijos imperija, irgi prancūzų nuosavybė. Taigi italai užkariautoje Abisinijoje važinėja prancūzų gelžkeliu, mokėdami, žinoma, už tai didžiulę prancūzams nuomą. Tai ir visi Musolinio nuoširdūs reikalavimai. Tačiau viešai reikalaujama daugiau, negu dėsnį: daugiau užsiprašysi, tai šį tą gausi, o kai mažai prašysi, tai gali visai nieko negauti. Galutinai savo reikalavimus Musolinis pareikš Čemberlenui sausio 11 d., kai šis nuvyks su Halifaksu į Rymą. Bet, turbūt, iki to laiko Hitlerio asmeniškas pasiuntinys Videmanas vyks į Londoną ir Čemberlenui užgiedos kategorišką gresmelę apie kolonijas. Tada tik Čemberlenas gal įtikės, ar galima su ašimi turėti kokie nors bendri saitai, kiek yra verti Berlyno ir Rymo parašai po sutartimi ir ko iš tikrųjų ta ašis siekia.

J.

Vilniaus lietuvių „Varpo" choras su savo vedėju Julium Siniumi. Per Kalėdas choras vyksta dainuoti Kaunan.

Lietuvių vardai senovėje ir dabar

(Pabaiga).

Panašiai sudaryti ir daugelio kitų tautų vardai Pav., Ignas lotyniškas žodis reiškia ugnį. Barbora reiškia barbarė, laukinė. Klara — šviesi, skaidri, mes pasakytume Šviesutė. Petras, tur būt, daug kam krikščionių žinoma prasmė, reiškia akmenį, uolą, mes gal pasakytume Uolius ar Uolinis arba tiesiog Akmuo ką prancūzai ir daro, nes prancūziškai akmuo ar uola vadinasi piere, todėl jie Petrą ir vadina Piere. Feliksas reiškia laimingas, mes turim Laimutį. Juvencijus reiškia jaunas, mes turim Jaunutį (Gedimino sūnų). Rozalija — rožė, Viktoras, Vincentas — nugalėtojai, Irena — rūsti, pikta, Leonas — liūtas ir t. t. ir t. t. Visus krikščioniškus vardus būtų galima iš aiškinti są jie reiškia, nes yra kilę iš hebrajų, graikų, lotynų, galop ir anglų, germanų slavų ir kt. kalbų bei tautų. Todėl, kartais ne tik pagal pavardę, bet ir pagal vardą yra sprendžiama apie asmens ar net jo tėvų tautybę arba tikybą. Dėl neaky aus krikščioniškų vardų parinkimo ir lietuvių šeimose pasitaiko tokių vardų, kurie, nors būtų ir šventųjų vardai, bet kartu yra tipiški kitos tautos vardai. Pav.: Mamertas, Romualdas, Eduardas, Rudolfas, Erichas, Robertas ir pan.

Iš *„L. A."*

Pirciupiai—Rudnykų Girios kaimas

Nevertėtų, turbūt, paskirų kaimų plačiau aprašinėti. Visi kaimai paprastai būna vienas į kitą labai panašūs. Pakaktų visos apylinkės, valsčiaus, parapijos aprašymo kartu, labiau nesiglinant į vieno kurio keliolikos pirkaičių kaimo aprašymą. Bet gali būti ir išimčių. Tos išimtys gali būti tautinio, geografinio, istorinio ar pan. pobūdžio. Pirciupiu kaimas (Valkininko valsč., Viln.- Trakų apskr.) kaip tik to kioms išimtims ir priklauso. Priklauso daugiausia geografinės padėties dėka. Pirciupiai yra vienintelis lietuviškas kaimas prie žymiausio mūsų krašte plento, einančio iš Vilniaus pro Gardiną į Varšuvą. Be to, važiuojant šiuo plentu iš Vilniaus, jis yra pirmasis, atseit, arčiausia Vilniaus esąs lietuviškos Valkininko apylinkės kaimas Nuotolis tarp Vilniaus ir Pirciupių tik 44 kilometrai. Taigi Valkininko apylinkė yra arčiausia Vilniaus esanti lietuvių gyvenama vieta. Tiesa, lietuviški Marijampolės ir Žagarės kaimai prie Lydos plento yra tik 17 18 klm. nuo Vilniaus, tačiau jie yra tik salos nelietuvių gyvenamoe vietose, tuo tarpu masinio lietuvių gyvenamų vietų pobūdžio. Nuo Pirciupių gi prasideda jau grynai lietuvių gyvenami plotai. Tie plotai, tai Valkininko, Varėnos, Marcinkonių, Paupio ir Druskininkų apylinkės. Jie tęsiasi išilgai geležkelio Vilnius—Gardinas linijos, maždaug apie 80 klm. ilgio. Taigi Pirciupiai turi nemažą grynai lietuvišką užnugarį.

Dideliuose Rudnykų*) Girios plotuose prie minėto Vilnius—Gardinas plento yra iš viso vos vienas kitas kaimas, kurių tarpe Pirciupiai yra būdingiausias Rudnykų Girios kaimas. Taigi jam tenka garbė lyg ir atstovauti R. Girios kaimams. Bet, kas svarbiau, atstovauti lietuviams. Rudnykų Girion medžioti atvyksta Lenkijos Prezidentas su aukštais valdininkais bei užsieniečiais svečiais. Medžioklės kelias girion eina pro Pirciupius. Čia aukštieji ponai, kai kurie gal pirmą kartą gyvenime, susiduria su lietuviais, sužino apie ištisus lietuvių gyvenamus plotus. Ir, be to, jau šiame plente būna, palyginti, didelis judėjimas, didesnis, negu kuriame kitame mūsų krašto plente. Taigi Pirciupiai yra lyg ir reprezentacinis mūsų kaimas, išsiskiriąs iš kitų kaimų tarpo. Štai, kodėl verta jį atskirai aprašyti.

Pušimis kvepiančios Rudnykų Girios centras yra Rudnykų miestelis, bet jos sostinė — Valkininkas. Pirciupiai yra tarp abiejų šių vietų, nors ir ne pačiame vidury je tarp jų. Giria supa kaimą iš visų pusių. Giria kaimą maitina.

Plentas dalo kaimą į dvi dalis: Didžiuosius ir Mažuosius Pirciupius. Didž Pirciupiuose yra 23 ūkininkų šeimos, Mažuose — 11. Šeimoje vidutiniškai 6 asmenys. Visi kaimo gyventojai — lietuviai.

Vidutiniškai ūkininkai turi po 5 ha žemės. Du ūkininkai turi po 1 ha. Bežemis — 1. Iš viso kaimo žemės yra 8 valakai. Toji žemė, tai smiltynai ir m škai. Tokioje žemeje žmonės daugiausiai bulves sodina ir grikius sėja. Bulvekasys čia kartais trunka per mėnesį laiko. Iš to galima spręsti, kaip daug bulvių sodinama. Bulves sodina ne vagomis, bet užuoganomis. Rugių sėja maža. Kartais tiktai sėja grįžta ir vienai kitai duonai užtenka. Vidutiniškai duonos šiaip taip pakanka iki Kalėdų. Duoną kepa su bulvėmis.

5 ūkininkai turi bičių, 6 — šiokius tokius sodus. Kaime yra 6 amatininkai.

Iš žemės pirciupiečiai neišgyventų. Miškas juos maitina. Savo miško maža turi ir tas aplestas. Jame kelmai riogso kuone žmogaus aukščio, nes žmonės plauna mėdžius nepasilenkdami. Į valdinį mišką uždirbiauti eina ir vyrai ir moterys. Motervs miška sodina. Per dieną jos uždirba 1 auks. Vyrai prie sodinimo uždirba $1^1/_2$ 2 auksinu per dieną. Bet svarbiausias miške darbas — me žių kirtimas ir „metrų statymas". „Metrų statytojas" turi pušį nupiauti, šakas sudeginti, medį supiauti, sukapoti. Iš turi numatyti, kuri pušies dalis tiks pabėgiams, „barylkoms" (storos trumpos kaladės), kuri malkoms. Už „pastatymą metro" mokama 75 — 90 skat. Per dieną šiuo būdu uždirbama $2^1/_2$— 3 auks.

(B. d.). P. K.

*) Rudnykai, Rudninkai ar Rudininkai? Kažin, ar ne būtų tinkamiausias pastarasai (plg. Medininkai, Valkininkas) P. K.

Ar esi išsirašęs laikraštį „Aidą"?

• KORESPONDENCIJOS •

Gervėčiai. *Rinkimai.* Visame Gervėčių valsč. rinkimai į seniūnijas įvyko šio mėn. 11 dieną. Kaip jau buvo minėta, lietuviai gyventojai rinkimuose dalyvavo 6 se seniūnijose. 4 se seniūnijose lietuviai su darė bendrus sąrašus su nelietuviais ir ten balsavimo nebuvo. Balsavimas įvyko tik dviejose seniūnijose. Rinkimų daviniai seniūnijose yra šitokie:

1. Girių	20	tarybin.	18	lietuvių
2. Rimdžiūnų	16	„	12	„
3. Gėliūnų	16	„	13	„
4. Vaškonių	16	„	6	„
5. Galčiūnų	16	„	11	„
6. Gervėčiai	24	„	20	„
Kartu:	108	tar.	80	lietuvių

Iš dabartinių rinkimų sprendžiant, tikimasi 4 — 5 atstovus pravesti į valsčiaus tarybininkus. Lietuviai gyventojai šiuose rinkimuose parodė sugebėjimą organizuotai veikti ir pasižymėjo gan geru susiklausimu. Pav., Rimdžiūnų kaimo nelietuvis gyventojus K. visokiais būdais stengėsi žmones prisitraukti, o tačiau vos 4 tarybininkų tegavo. Rinkimuose balsavo apie 80% turinčių teisę balsuoti.

Algimantas.

Ožionys, Daugėliškio valsč. *Seniūnai os tarybos rinkimai.* Prie Ožionių seniūnijos, pagal naują seniūnijų paskirstymą, priklauso Ožionys, Pimpiškė ir Mažviliškė. Visi sodžiai lietuviški. Taigi, dar prieš kandidatų įteikimo terminą susirinkę susitarė ir sudarė savo kandidatų sąrašą. Tai nepatiko vietos mokytojui Laurinavičiui Feliksui. Kaip, gir di, be jo čia žmonės apsėjo. Nors Laurinavičius yra kilęs iš Smėlių sodžiaus, prie Vydžių, taigi, galima sakyt, kaimynas, šis kraito žmogus, sodžiaus sūnus, bet su sodiečiais glaudesnių ryšių nepalaiko Žmonės jo prisivengia ir todėl sąrašan jo neįtraukė.

Bet jis pats panoro žūt būt į seniūnijos tarybą patekti. Jis pavi liojo kai kurias moteris ir mažiau susipratusius vyrus ir sudarė atskirą sąrašą, kuriame išstatė savo kandidatūrą. Bet pasirašiusieji vėliau ėmė ir atšaukė savo parašus. Mokytojas, matydamas, kad jo sąrašas jra ir gali būt rinkimų komisijos atmestas, pasikvietė valsčiaus atstovus pagelbėti padėtį.

Atvažiavo valsčiaus atstovas ir policijos komendantas įsitikinti, ar tikrai mokytojas turi rėmėjų ir ar gali sudaryt savo atskirą sąrašą.

Ir kaip mokyt. Laurinavičiui teko raudonuoti, kada paklausta, kas nori kad mokytojas būtų kandidatų sąraše, už mokytoją nepasisakė nė vienas. Tokiai padėčiai susidarius, mokyt. Laurinavičiui neliko nieko daugiau, kaip atsiimti savo kandidatūrą.

Į seniūnijos tarybą pateko vietos žmonės — lietuviai.

Ožionietis.

Švenčionėliai. *Uždrausta steigti blaivininkų skyrius.* Būrelis Švenčionėlių ir jų apylinkės lietuvių gyventojų paprašė Vilniaus Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugijos priimti juos nariais, kad jie galėtų įsteigti Švenčionėliuose blaivininkų skyrių. Draugija jų prašymą patenkino. Kaip „Aide" buvo rašyta, steigiamasis skyriaus susirinkimas įvyko š. m. lapkričio 13 d. Išrinkta valdyba ir nusiųstas Švenčionių apskrities storastai prašymas, kad skyrių užregistruotų.

Dabar tenka pranešti, kad gruodžio 15 d. skyriaus pirmininkės M. Savickaitės vardu gautas Švenčionių apskrities storastos raštas (Nr. B-2 65), kuriuo storasta praneša, kad jis, pasiremdamas tam tikrais įstatymais ir Respublikos Prezidento parėdymais, *uždraudžia* Švenčionėliuose steigti Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugijos skyrių. Savo sprendimą storasta motyvuoja šitaip:

„Šis sprendimas pamatuojamas saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais, nes yra pagrindo manyti, kad tikrasis draugijos tikslas yra ne blaivybės platinimas, kaip numato statutas, bet politinis veikimas, tokis, kokį yra vedę anksčiau buvusios Švenčionėliuose lietuvių draugijos, kurios vėliau saugumo, ramumo ir viešosios tvarkos sumetimais buvo uždarytos. Tai pamatuojama juo labiau, kad visi to skyriaus nariai yra buvę uždarytos Liet. Šv. Kazimiero Draugijos skyriaus Švenčionėliuose nariai".

Dėl šio sprendimo duota teisė per 14 dienų apeliuoti Vilniaus Vaivadijos Įstaigon.

Vikis.

Varėna, Vilniaus-Trakų apskr. *Nusistatę apeliuoti.* Varėnos valsčius, renkant seniūnijų tarybininkus, buvo padalytas į 13 didesnių ir mažesnių seniūnijų. Bemaž visose seniūnijose gyvena lietuviai. Nelietuvių yra Varėnos, Krivelių, Vydenių ir Noškūnų seniūnijose.

Kai kurios lietuviškos seniūnijos, šalia valsčiaus sudarytų sąrašų, dar išstatė ir savo kandidatų sąrašus. Sąrašus sudarė šios seniūnijos: Mažosios Kaniavos, Daržinykų, Rudnios ir Lynežerio-Zervynų. Barčių į sąrašus buvo sudarytas iš vienų lietuvių. Noškūnų pusiau lietuvių ir kitataučių, o visose kitose seniūnijose viršijo lietuviai, nežiūrint, kad tai buvo valsčiaus pagaminti sąrašai.

Seniūnijose, kuriose buvo paruošti II kandidatų sąrašai, viskas, rodos, buvo daroma pagal seniūnijų rinkimų įstatymą. Nežiūrint to, visi antrieji sąrašai panaikinti ir balsavimas nė vienoj seniūnijoj neįvyko. Gyventojai visų seniūnijų, kuriose buvo sudaryti II kand. sąrašai, nusiuntė per seniūnijų rinkimų komisijas Vilniaus-Trakų apskr. Storastai protestus.

Dabar tenka patirti, kad gruodžio 15 dieną Varėnos valsčiaus sekretorius važinėjo po tuos sodžius, kur buvo sudaryti antri sąrašai, ir prašė II sąrašo įgaliotinius kad nusileistų ir sutiktų su I sąrašo kandidatais. Su tokiu sekretoriaus pasiūlymu, berods, sutiko tik Lynežerio Zervynų seniūnija, o visos kitos Daržinykų, Rudnios ir Kaniavos yra pasiryžę ir toliau siekti savo teisių.

Jei starosta neatsižvelgtų į protestą ir nepaskelbtų naujų rinkimų, tai gyventojai yra nusistatę kreiptis į vidaus reikalų ministerį.

Įgaliotinis.

KRONIKA

„Aido" ėmėjams

Su šiuo „Aido" numeriu siunčiamas vaikų priedas — „Varpelis". Kitas „Aido" numeris bus šventinis ir gausiau iliustruotas. Jis bus išsiųstas į provincijos paštų įstaigas šios savaitės penktadienį, kad tuo būdu dar prieš Kalėdas visi jį gautų.

Ruošiami būsimos mokslo draugijos įstatai

Kaip „Aide" buvo rašyta, Vilniaus Vaivadijos Įstaiga šiomis dienomis yra pranešusi šešiems Vilniaus lietuviams, kad jų iniciatyva galima paruošti naujos lietuvių mokslinio pobūdžio draugijos įstatai, kuriuos atitinkamos įstaigos užtvirtinsiančios, ir naujajai draugijai būsią atiduotas uždarytosios Lietuvių Mokslo Draugijos turtas. Šiuo reikalu gruodžio 17 ir 19 d. šv. Mikalojaus parapijos salėje įvyko vietos lietuvių visuomenės gausesni susirinkimai, per kuriuos apsvarstyta aukščiau minėtas pasiūlymas. Nutarta naująją mokslinio pobūdžio draugiją įsteigti. Iš rinkta kelių asmenų komisija, kuri iki Kalėdų turi paruošti įstatus.

Uždrausta steigti Blaivybės Draugijos skyrius

Vilniaus Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugija norėjo Švenčionėliuose įsteigti savo skyrių. Tuo reikalu buvo atlikti reikalingi formalumai. Dabar gautas pranešimas, kad Švenčionių apskrities storasta saugumo, ramumo ir vie šosios tvarkos sumetimais skyrių steigti uždraudė.

Plačiau apie tai šio numerio korespondencijose.

Lietuvių spaudos atstovų konferencija Miesto Teatre

Šio mėnesio 19 d. Miesto Teatro direktorius dr. Pobóg-Kielanowski buvo pasikvietęs Vilniaus lietuvių spaudos atstovus, su kuriais tarėsi dėl ryšių užmezgimo tarp teatro ir mūsų visuomenės bei spaudos.

Iš lietuvių parapijos gyvenimo

— Kalėdų pirmą dieną 6 val. rytą šv. Mikalojaus bažnyčioje bus atlaikytos iškilmingos mišios Vilniaus lietuvių šviesuomenės intencija. Per mišias giedos „Varpo" choras.

— Šio mėn. 18 dieną prie šv. Mikalojaus bažnyčios susikūrė „Caritas" skyrius, kurio nariai rūpinasi parapijos vargšais, pagal išgales teikdami jiems medžiaginę ir moralinę pagalbą.

Valdybą sudaro: kun. K. Čibiras p. Z. Stašienė, S. Taškūnaitė, A. Stanelis, M. Žmuidzinienė, V. Maminskaitė ir Z. Mykolaitė.

Dar kartą pabandyta

Vilniaus krašto lietuvių jaunimui leidžiamą laikraštį „Jaunimo Draugą" praėjusių metų pavasarį teismo sprendimu sulaikius, buvo bandyta leisti visa eilė kitų jaunimui skiriamų laikraščių.

Administracinės valdžios sprendimu, tie visi laikraščiai leisti uždrausta. Uždraudimo motyvai: kažkas kitas praneš norįs leisti pa našaus pobūdžio ir pavadinimo laikraštį.

Dabar tenka sužinoti, kad *pasiremiant naujuoju spaudos įstatymu* vėl yra įteikta Vilniaus Miesto Storastijos Įstaigai deklaracija, kuria pranešta, kad Vilniuje norima leisti lietuvių jaunimui skiria mas savaitinis laikraštis—„*Jaunųjų Bičiulis*".

Krikščionių pirklių diena

Vilniaus krikščionys pirkliai yra susiorganizavę į atskirą sąjungą. Jos rūpesčiu šio mėn. 8 d. Vilniuje buvo surengta atskira krikščionių pirklių diena. Miesto gatvėse suruošta eisena, kurioje buvo vežami paskirų firmų reklaminiai vaizdai. Be to, buvo surengta akademija.

Šios dienos proga buvo paskelbtas geriausiai įrengtų krautuvių ir jų vitrinų konkursas. Pažymėtina, kad pirmąją vietą laimėjusių firmų tarpe yra ir Vilniaus lietuviams gerai žinoma, turinti didelį pasisekimą Miknevičiaus ir bendrovės elektro — mechaninių daiktų firma „Elektrovil" (Aušros vartų g.), kuriai vitrinas yra padirbęs lietuvis stalius Uškevičius, o vidaus papuošimus projektavo lietuvis J. Kazlauskas.

Užpuolikai

Gruodžio 17 dienos vakarą apie 22 val. beeinantį namo lietuvių amatininkų bendrabučio Markučiuose auklėtinį Stasį Saulėną bu vo užpuolę trys nežinomi piktadariai, kurie atėmė iš jo visus nešus daiktus. Nuostolių padaryta 70 auks.

Saulėnas pranešė policijai. Iki šiol užpuolikai dar nesurasti.

Redakcijos atsakymai

Vietiniam. Beveik apie tą pat jau buvo rašyta. Tad palauksime ir pažiūrėsime, kaip storasta išspręs tą skundą.

N. Negalėsime įdėti. Geriau būtų apie vaikų mušimą pranešti mokyklų inspektoriui. Bet rašant reikėtų aiškiai pažymėti vaikų vardai, pavardės ir kada jie buvo mušami.

Šeimininkui. Bendros kūčių va karienės ruošti nedraudžiama. Namų šeimininkas tą vakarą prie kūčių stalo gali susodinti kiek nori žmonių. Panašiai galima rengti ir Naujųjų Metų sutikimą. Tokios vaišės ir pramogos yra šeimyninio, privatinio pobūdžio ir joms valdžios įstaigų leidimai yra nereikalingi.

Atvykusiam. Dėl tam tikrų priežasčių apie tos Jaunimo Sąjungos skyrių išleidome.

Vikui. Dėkojame už linkėjimus. Pastabas turėsime galvoje.

Kaputaitei. Nebus įdėta, nes apie tai jau buvo rašyta. Prašome kitokių žinių.

KARAS KINIJOJE

Japonų mėginimai pavaryti kinus nuo Kantono, kaip praneša kinų kariuomenės štabas, pasibaigė niekais. Kinai visus puolimus atrėmė ir privertė japonus trauktis. Japonai šiuo metu, esą, deda visas pastangas išsilaikyti Kantone, kol susilauksią naujos ir didesnės paramos. Tam reikalui jie turėsią atsiųsti dar apie 10 divizijų geros kariuomenės.

Dabar atkakliausi mūšiai eina prie geležinkelio, kuris jungia Kantoną su Hankau. Japonai stengiasi paimti jį į savo rankas, kad turėtų trumpesnį susisiekimą su kariuomene, veikiančia į šiaurę nuo Mėlynosios upės. Kituose frontuose tuo tarpu ramu.

Laukiama Hitlerio sensacijos

Įtakingas Londono laikraštis „Sunday Dispatch" praneša, kad Vokietijos kancleris Hitleris Naujiesiems Metams rengia staigmeną. Jis *rengiasi pasiūlyti nusiginklavimo konferenciją.*

Minėto laikraščio diplomatinis korespondentas praneša, kad kancleris Hitleris rengiasi pasiūlyti Prancūzijai, Anglijos ir Italijai sudaryti keturių paktą, kuriuo būtų siekiama kiekybės atžvilgiu apriboti Europos ginklavimosi programas.

Ir Slovakai turi savo parlamentą

Šiomis dienomis autonominėje Slovakijos valstybėje įvyko parlamento rinkimai.

Čekoslovakų spaudos biūras praneša, kad rinkimuose į Slovakijos parlamentą dalyvavo labai didelis skaičius rinkikų. 90% balsuotojų pasisakė už Hlinkos partiją. Rinkimai buvo plebiscito pobūdžio. Slovakų tauta atsakė tiems, kurie po Miuncheno konferencijos reikalavo plebiscito, vildamiesi, kad slovakai pasisakys už prisijungimą prie kitos valstybės. Rinkimai praėjo be incidentų. 200 apylinkių visi rinkikai balsavo už vyriausybę.

Nauja valstybė

Vienas japonų laikraštis praneša, kad Anglija su Prancūzija yra sumaniusios įkurti Kinijos pietuose naują nepriklausomą valstybę, kurį gintų nuo japonų jų kolonijas: Birmą ir Indokiniją. Anot to laikraščio, Anglija ir Prancūzija jau esančios įsitikinusios, kad Čangkaišekas karą su Japonija galutinai pralaimėsiąs, tad joms nebelieka nieko kita daryti, kaip rūpintis geresniu savo reikalų apgynimu. Naujai įkurtoji valstybė, esą, geriausiai išsaugotų europiečių kolonijas Azijos pietuose nuo japonų įtakos. Jau dabar, esą, vienoje Kinijos provincijoje verda darbas: steigiama atskira kariuomenė, nauja administracija.

Naujai įkurtoji valstybė, aišku, būtų Anglijos ir Prancūz jos žinioje.

Įvairu-įdomu

Gyvūnų sugyvenimas

Sugyvenimas dažnai pastebimas ne tik tarp žmonių, bet ir visai skirtingų gyvūnų tarpe. Pav., tarp augalų ir gyvulių, tarp gyvulių ir paukščių, tarp žmogaus ir paukščių bei gyvulių. Tas sugyvenimas tiek vieniems, tiek kitiems yra kartais yra labai naudingas.

Afrikoj, kur labai karštas klimatas, yra begalės įvairių vabzdžių, ypač nemaža piktų musių bei uodų, kurie gyvulius labai kankina. Tie vabzdžiai yra kenksmingi ne tik gyvuliams, kuriuos jie kanda ir užkrečia įvairiomis ligomis, bet ir žmonėms: tokie vabzdžiai taip pat ir žmones užkrečia. Afrikoje, tarp gyvulių, dažnai galima pamatyti paukštį, panašų į mūsų špoką, bet tik didesnį, kuris tupi gyvuliui ant sprando ar nugaros ir renkioja tuos įkyriuosius vabzdžius. Galvijai jį myli ir leidžia laisvai vaikščioti po visą nugarą. Kaip matome, šis sugyvenimas tiek galvijams, tiek paukščiams yra naudingas, be kurio jie sunkiai apseitų.

Taip pat Afrikos didžiausioje upėje Nyle gyvena dideli vandens gyvūnai — krokodilai, panašūs į driežus. Tai labai žiaurūs vandens gyvūnai, kurie čiumpa kas tik jiems patenka; žmogus, patekęs į krokodilo nasrus, jau nebeištrūksta. Tačiau šitie vandens rykliai taip pat turi prietelių, vadinama „krokodilų sargu". Tai yra maži paukščiai, kurie gyvena kartu su krokodilais ir renkioja jiems iš dantų tarpų užsilikusius mėsos gabaliukus. Krokodilai nors ir žiaurūs, bet savo „sargų" neliečia.

Neblogesnis sugyvenimas yra tarp augalų ir vabzdžių. Šveicarijoj auga gėlės, panašios į mūsų vosilkas.

Dažnai pasitaiko, kad vos prasižydėjusios vosilkos žiedą suėda vabalas, panašus į mūsų karkvabalius. Kad nuo tų vabalų apsisaugotų, vosilka gyvena kartu su mažytėmis, bet piktomis skruzdėlėmis, kurios iš savęs leidžia labai stiprų tiems vabalams nepakenčiamą skystymą. Vosilka, kuri tokių skruzdžių turi, lieka karkvabalių nepaliesta.

Geriausiai žmogus sugyvena su šunimis. Šuo žmogui yra ištikimiausias naminis gyvulys. Šuo kartais taip su žmogumi sugyvena, kad nuo jo nesiskiria. Jis kartais žmogų net ir nuo mirties išgelbi. Šveicarijoj yra labai aukšti Alpių kalnai, per kuriuos seniau buvo sunku praeiti. Bekeliaujančius žmones kartais užpuldavo didelės pūgos ir užpustydavo sniege; kiti keleiviai netyčia nugarmėdavo į tarpeklius bei visokius kalnų plyšius; kartais krisdami iš aukštai nuo kalnų ledynai čia pat palaidodavo keliautojus. Pakely į tuos kalnus stovi vienuolių Augustinų vienuolynas, kurio vienuoliai laiko visam pasaulyje pagarsėjusius šunis. Tie vienuoliai vaikščioja po kalnus su šunimis ir ieško žmonių, kurie audros užpustyti arba, patekę į klaidingus takus, tarpeklius, neranda kelio išeiti. Kartais tie šunys ir vieni, be vienuolių, eidavo į kalnus ieškoti nelaimingųjų, o radę nubėgdavo pranešti vienuoliams, kurie atėję, išgelbėdavo nelaimingąjį. Pasakojama, kad vienas šuo, vardu Barry, išgelbėjęs net 40 žmonių gyvybių.

Kaip matom, tarp gyvūnų sugyvenimas labai didelis. Tiek vieniems, tiek ir kitiems tas sugyvenimas yra naudingas.

Pabėgęs iš bepročių ligoninės, tapo garsiu gydytoju

Gana ilgą laiką Paryžiuje dirbo gydytojas Bennetot. Jis gyveno menkuose nameliukuose, tačiau buvo labai plačiai žinomas. Pas jį gydytis ėjo šimtai žmonių ne tik iš paties Paryžiaus, bet ir iš tolimų vietų. Beveik visi jo gydymu buvo patenkinti. Jis už gydymą ėmė nebrangiai, neturtinguosius gydė net visai veltui, o išgydyti pajėgė kuo ne kiekvieną. Dažnai jis kviesdavosi kitus gydytojus pasitarti, dažnai jis buvo kviečiamas ir kitų gydytojų, kad padėtų nustatyti kokią nors labai susinarpliojusią ligą. O jo nuomonė visuomet buvo svari ir visų imama dėmesin. Bennetot buvo garsus, kaip geriausias gydytojas visame Paryžiuje. Tačiau jo garsumas nesenai pasirodė įtartinas Paryžiaus kriminalinei policijai. Policija pradėjo gydytojų sąrašus ir juose nerado jo pavardės. Tai paskatino policiją žvilgterėti į šio žmogaus praeitį. Ji pradėjo rinkti apie Bennetota žinias ir pati baisiai nustebo, nes pasirodė, kad tai esama bepročio, pabėgusio prieš dešimtį metų iš bepročių ligoninės.

Garsusis gydytojas — pabėgęs beprotis! Paryžiečiai, patyrę apie tai, taip susijaudino, kad pamiršo net Marselio gaisrą. Visi apie niekąs daugiau ir nekalbėjo, kaip tik apie Bennetotą. Tie, kuriuos jis gydė, ėmė net alpti. Juk juos gydė beprotis, kuris galėjo ne išgydyti, o ramiai pasiųsti juos į aną pasaulį. Kilo sąmyšis iš tikrųjų šiurpus. Tačiau greitai paaiškėjo, kad garsusis gydytojas tikrai buvo uždarytas bepročių ligoninėn kaip beprotis, tačiau jis iš proto nebuvo išsikraustęs. Prieš dešimtį metų jis, dar jaunas studentas, menkai nusikalto, bet bijodamas bausmės, ėmė vaidinti beprotį. Jis bebrotį vaidino taip puikiai, kad apmovė visus gydytojus, kurie tyrė jo protą. Pripažintas bepročiu, žinoma, jis atsidūrė beprotnamyje. Bet ten jam greitai nusibodo. Neturėdamas vilties išeiti iš ligoninės gražiuoju, jis pasistengė išbėgti slaptai. O pabėgęs, baigė medicinos mokslus, pradėjo verstis gydytojo praktika ir tapo garsiausiu gydytoju Paryžiuje. Dabartinis paslapčių išvilkimas aikštėn, be abejonės, Bennetotui nėra malonus. Jam gresia dar ir pora bylų už tą menką senąjį nusikaltimą, už pabėgimą iš beprotnamio ir t. t. Bet tai turi ir gerų pusių, nes dabar visi nori gydytis ne pas kitą kurį gydytoją, o pas tą, kuris buvo pripažintas bepročiu.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Wilno, ul. Dąbrowskiego 5—1. Telefonas 29-59. Administracija priima nuo 9 iki 13 val.

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų kores ondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 3 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 skatikų. Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy — 20 skatikų už eilutę.

Wydawca i redaktor **Ludwik Cycenas**.
Leidėjas ir redaktorius **Liudvikas Cicėnas**.

Drukarnia „RUCH" Wilno, ul. Tatarska 6. Telef. 21-83.
„RUCH" spaustuvė Vilnius, Totorių g. 6. Telef. 21-83.